

Александар
ВУЧЕВСКИ

КОРИДОРИ КОИ НЕ ВОДАТ НИКАДЕ

Македонија со својата поволна географска положба отсекогаш била земја на крстопат. Низ неа поминувале патишта, кои го поврзувале истокот и западот, Европа и Ориентот. Така било уште од античко време, кога на овие простори поминувал познатиот пат Виа Игналија, кој го поврзувал Јадранското Море со Константинопол. Исто така, и Вардарската долина, со својата стратешка положба, била клучен комуникациски коридор за целиот Балкан и пошироко за Јужна Европа. Токму тука уште во седумдесеттите години на деветнаесеттиот век била изградена првата железничка линија на овие простори, од Скопје до Солун.

Така било некогаш. А како е денес?

За жал, денес како да не знаеме да го препознаеме овој потенцијал кој го има нашата држава. Потенцијалот да поврзува. Двата главни сообраќајни правци кои минуваат низ Македонија се коридорите 10 и 8. Тоа се европски патни коридори, кои поминуваат и се сечат токму низ нашата територија. Првиот, Коридорот 10, се протега од север кон југ по долината на Вардар сè до границата со Грција, додека вториот ги поврзува Албанија, Македонија и Бугарија по линијата запад-исток. Но, и покрај огромната важност што овие два коридора ја имаат за Македонија, досега малку е направено за нивно целосно завршување. Имено, иако некои делови од сообраќајната инфраструктура се изградени (патишта, железнички пруги), сè уште остануваат голем број делници кои не се довршени.

Во случајот на Коридорот 10 ниедна влада досега не собра сили конечно да ја изгради и последната делница од автопатот E-75 од Демир Капија до Гевгелија. Овие шеесеттина километри автопат веќе долги години се само пушта желба. И покрај бројните најави искрено не верувам дека наскоро ќе се реализира нивната изградба. Уште полоша е ситуацијата со Коридорот 8. Секојдневно во медиумите слушам за средби меѓу делегации од земјите вклучени во изградбата на овој Коридор. Кај сите три држави несомнено постои огромна волја овој проект да се реализира. Но, работите со години не мрднуваат од мртва точка. На почетокот на деведесеттите години од минатиот век почна

**ДОКОЛКУ СООДВЕТНО
НЕ ВЛОЖУВАМЕ ВО
ИЗГРАДБАТА НА НАШАТА
ПАТНА ИНФРАСТРУКТУРА,
МОЖЕ МНОГУ ЛЕСНО ОД
КРСТОСНИЦА ДА СТАНЕМЕ
СЛЕПА УЛИЧКА.**

реализацијата на дел од Коридорот 8. Станува збор за железничката пруга до границата со Бугарија. Во тоа време, притиснати од блокадите и од ембаргото, кое ни го наметна Грција, се зголеми и заинтересираноста за изградба на оваа железничка траса. Но, овој стратешки инфраструктурен проект никогаш не беше завршен. И денес, доколку патувате кон Крива Паланка, ќе ги забележите огромните столбови на не-

Автопатот Загреб-Сплит, долг и макотрпен проект, кој на Хрватите им беше потребен за развој на економијата и туризмот, тие симболично го нарекоа "Патот кон Европа". Модерни патни коридори се градат и во Србија и Албанија. Во овој процес на сообраќајно поврзување на регионот мораме итно да се вклучиме. Во спротивно, можеме да го изгубиме статусот на крстосница и да станеме обична слепа улица.

довршените мостови каде требаше да поминува железничката пруга. Тие денес се само неми споменици на еден очигледен неуспех.

Изградбата на ваквите капитални инфраструктурни проекти секако не е ниту технички ниту финансиски лесно изводлива. Особено за мала и сиромашна држава како нашата. Решение за ова може да биде издавањето на патиштата под концесија или, пак, изградба со помош на странски кредити. Во секој случај, несомнено е дека доизградбата на двата коридора треба да биде врвен државен приоритет.

Но, не треба да се забораваат и веќе изградените постојни делници. Делови од автопатот E-75 се во многу лоша состојба како последица на негрижата и недоволното одржување. Тоа што треба да биде модерен автопат личи на селско џаде на кое последниве години си ги уништуваме автомобилите. Спротивно на тоа, патарината која ја плаќаме секојдневно се зголемува, наспорти условите за возење кои се сè полоши.

Уште една огромна мана на нашите патишта, особено на автопатот кон грчката граница, претставува недостатокот на места за застанување и одмор. Илјадниците транзитни туристи, кои секојдневно поминуваат по автопатот имаат малку места каде можат да застанат и да се одморат, и да потрошат нешто на своето пропатување низ Македонија. Голем пропуст е и тоа што културно-историските споменици, кои се наоѓаат покрај автопатот, не се доволно афирмирани од наша страна. Тука особено мислам на античкиот локалитет Стоби кој, со многу мала инвестиција, би можел да прерасне во туристичка атракција со оглед на неговата местоположба. Не делуваше отрезнувачки ниту нашиот неуспех пред неколку години, за време на Олимпијадата во Атина, да работиме барем малку од огромниот проток на возила низ нашата територија. Таа шанса, поради неподготвеност, веќе ја пропуштивме.

На крај ќе завршам со една споредба. Нема да одам многу подалеку од нашето опкружување. Имено, претминатата година заврши повеќегодишната изградба на автопатот Загреб-Сплит во должина од 416 километри. Ова беше долг и макотрпен проект, кој на Хрватите им беше потребен за развој на економијата и туризмот. Тие, симболично, овој автопат го нарекоа "Патот кон Европа". Слично е и во другите соседни држави. Модерни патни коридори се градат и во Србија и Албанија. Во овој процес на сообраќајно поврзување на регионот мораме итно и ние да се вклучиме. Во спротивно, можеме да го изгубиме статусот на крстосница и да станеме една обична слепа улица.